



The Role of Information Literacy on Innovative Behavior Through the Mediation of Knowledge Sharing Among Iranian Sports Management Faculty Members

Nazanin Ben Firi, Seyed Nemat Khalifeh*, Leila Safari, Mehdi Kohandal

Islamic Azad University, Karaj Branch, Alborz, Iran.

Abstract

Background and aim: The purpose of the study was to investigate the role of information literacy on innovative behavior by mediating knowledge sharing among Iranian sports management faculty members.

Methods: The present research method was descriptive, correlational, based on the present tense, applied in terms of purpose and in terms of field data collection. The statistical population included all members of the Iranian sports management faculty in state, Islamic Azad and Payam Noor universities, and their number was 169 according to the official statistics of the Central Organization of Islamic Azad University in the whole country, and according to the official statistics of the website of the faculty members of the state university, 127 people and Payam Noor University, 14 people, which made a total of 310 people, and the statistical sample was selected by the total number method. Information literacy questionnaires (Ben-Firi, 2025), knowledge sharing (Yu, Hao, Dong and Kahlifa, 2013) and innovative behavior (Johnson, 2000) were used to measure the research variables.

Results: Information literacy had a role in innovative behavior through the mediation of knowledge sharing among Iranian sports management faculty members.

Conclusion: Therefore, the correct use of information literacy and the help of knowledge sharing can lead to an increase in innovative behavior. Therefore, it is suggested that university administrators pay more attention to the status of information literacy so that, with the help of knowledge sharing, the innovative behavior of faculty members can be addressed to achieve the goals of the country's universities.

Please cite as: Ben Firi N, khalifeh SN, Safari L, Kohandel M. "The Role of Information Literacy on Innovative Behavior Through the Mediation of Knowledge Sharing Among Iranian Sports Management Faculty Members". SOREN Journal 2025;6(1):41-49 [In Persian].

Article history:

Received
2025/03/14
Accepted
2025/05/01

Keywords:

- knowledge Sharing
- Innovative Behavior
- Information Literacy

Corresponding Author

Name: Seyed Nemat khalifeh
Email Address: khalife_tkd@yahoo.com
ORCID ID: 0000-0002-3782-333x

نقش سواد اطلاعاتی بر رفتار نوآورانه با میانجی‌گری تسهیم دانش اعضای هیات علمی مدیریت ورزشی ایران

نازنین بن فیری، سید نعمت الله خلیفه*، لیلا صفاری، مهدی کهندل

دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج، البرز، ایران.

تاریخچه مقاله

دریافت: ۱۴۰۳/۱۲/۲۴

پذیرش: ۱۴۰۴/۰۲/۱۱

واژگان کلیدی

تسهیم دانش،

رفتار نوآورانه،

سواد اطلاعاتی.

چکیده

سابقه و هدف: هدف از پژوهش نقش سواد اطلاعاتی بر رفتار نوآورانه با میانجی‌گری تسهیم دانش اعضای هیات علمی مدیریت ورزشی ایران بود.

روش کار: روش پژوهش حاضر توصیفی از نوع همبستگی، براساس زمان حال‌نگر، از نظر هدف کاربردی و به لحاظ جمع‌آوری اطلاعات میدانی بود. جامعه آماری شامل همه اعضای هیات علمی مدیریت ورزشی ایران در دانشگاه‌های دولتی، آزاد اسلامی و پیام نور بودند و تعداد آن‌ها با توجه به آمار رسمی سازمان مرکزی دانشگاه آزاد اسلامی کل کشور ۱۶۹ نفر و با توجه به آمار رسمی سایت اعضای هیات علمی دانشگاه دولتی ۱۲۷ نفر و دانشگاه پیام نور ۱۴ نفر که جمعاً ۳۱۰ نفر شدند و نمونه آماری به روش کل شمار انتخاب شد. از پرسشنامه‌های سواد اطلاعاتی (بن فیری، ۱۴۰۴)، تسهیم دانش (یو، هائو، دونگ و کهلیفا، ۲۰۱۳) و رفتار نوآورانه (جانسن، ۲۰۰۰) برای اندازه‌گیری متغیرهای پژوهش استفاده شد.

یافته‌ها: سواد اطلاعاتی بر رفتار نوآورانه با میانجی‌گری تسهیم دانش در اعضای هیات علمی مدیریت ورزشی ایران نقش داشت.

نتیجه‌گیری: بنابراین با استفاده صحیح از سواد اطلاعاتی و با کمک تسهیم دانش می‌توان منجر به افزایش رفتار نوآورانه شد. لذا پیشنهاد می‌شود که مدیران دانشگاه‌ها به وضعیت سواد اطلاعاتی توجه بیشتری نمایند تا با کمک تسهیم دانش به رفتار نوآورانه اعضای هیات علمی برای نیل به اهداف دانشگاه‌های کشور پرداخته شود.

مقدمه

در چند سال اخیر در محیط دانشگاه‌های ایرانی اعم از دانشگاه‌های دولتی و دانشگاه آزاد اسلامی، برای ارتقای شاخص‌های آموزشی و پژوهشی اقدامات توسعه‌ای مهمی انجام شده است و در این راستا وزارت علوم، تحقیقات و فناوری آیین‌نامه‌های پیگیری فعال‌سازی شبکه علمی کشور برای اشتراک ظرفیت‌های پژوهش سراسر کشور، پیگیری، تهیه و تصویب اولویت‌های علم و فناوری براساس نقشه جامع علمی و غیره را ارائه داده است. در راستای تحقق این اهداف ارزشمند، دانشگاه‌ها باید دارای توانمندی‌های ویژه باشند که موفقیت این طرح‌ها را پشتیبانی کند و از آنجا که گروه‌های آموزشی دانشگاه‌ها مجری اصلی

طرح‌های توسعه یادشده هستند، نیاز به ظرفیت‌ها و ویژگی‌های خاصی برای شبکه شدن و انتقال دانش تخصصی دارند (۱). دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی از طریق افراد، فرایندها و فناوری، به خلق، انتشار، تبادل و تسهیم دانش می‌پردازند. همچنین دانشگاه‌ها و موسسه‌های آموزش عالی، مانند سایر سازمان‌های درگیر در امر مدیریت دانش از یک طرف با چالش‌هایی همچون فشارهای مالی، رشد سریع فناوری، نقش در حال تغییر کارکنان، ارزش‌های رقابتی و در کل تغییر سریع مواجه‌اند و از طرف دیگر در تلاش برای دستیابی به اهداف اساسی خود یعنی، آموزش، پژوهش و خدمت‌رسانی به جامعه هستند (۷). در همین راستا، تسهیم دانش به عنوان نخستین و اساسی‌ترین مرحله از فرایند و یکی از پیچیده‌ترین فعالیت‌های مدیریت دانش

سازمانی ناظر به مجموعه رفتارهای هر یک از اعضای سازمان برای اشاعه، نشر، توزیع و تبادل ایده‌ها، باورها، مهارت‌ها و اطلاعات مربوط به کار می‌باشد. وجود یک نظام تسهیم دانش کارآمد در بین اعضای سازمان علاوه بر کاهش هزینه‌های تولید دانش، ضمانتی برای اشتراک بهترین روش‌های کار در سازمان به شمار می‌آید (۲). با اتکا به این مفروضه اساسی که دانش اساسی‌ترین عنصر نوآوری است و تسهیم دانش سازوکاری با ارزش و تأثیرگذار بر رفتار نوآورانه در کار می‌باشد (۳).

همچنین ظهور عصر اطلاعات یکی از عظیم‌ترین چالش‌هایی است که امروزه جوامع مختلف را تحت تأثیر قرار داده است. رشد سریع فناوری‌های اطلاعاتی سبب تغییر و تحول‌های زیادی در نحوه شناسایی، بازیابی و استفاده موثر از اطلاعات شده است (۴). گسترش شتابنده فناوری‌های ارتباطی و اطلاعاتی، بشر امروزی را در یافتن منابع اطلاعاتی موردنیاز با سرگشتگی بی‌سابقه‌ای روبرو ساخته و تنها راه غلبه بر این سردرگمی و تسريع در یافتن اطلاعات موردنیاز، فراگیری مهارت‌های سواد اطلاعاتی است (۴).

در واقع سواد اطلاعاتی فرد را قادر می‌سازد تا نیاز اطلاعاتی خود را تشخیص دهد و به او کمک می‌کند تا یک برنامه خاص برای جستجوی اطلاعات داشته باشد و او را در ارزیابی و جابه‌جایی اطلاعات هدایت می‌کند. او را ملزوم به رعایت مسائل حقوقی اطلاعات ساخته و نهایتاً به او در تلفیق اطلاعات بدست آمده با دانش قبلی و ارائه دانشی نو یاری می‌رساند. فردی که چنین قابلیت‌هایی داشته باشد یک یادگیرنده مادام‌العمر است که می‌تواند علاوه بر خود دیگران را در جامعه اطلاعاتی همراهی کند (۵).

حجم وسیعی از اطلاعات که از طریق منابع اطلاعاتی در دانشگاه‌ها جریان دارند، ایجاب می‌کند که همه عوامل موجود در دانشگاه‌ها به‌ویژه اعضای هیات علمی از یک رشته توانایی‌هایی بهره گیرند که با استفاده از آن‌ها بتوانند اطلاعات را جابه‌جایی، ارزیابی و به طور موثر مورد بهره‌برداری قرار دهند که از آن به سواد اطلاعاتی تعبیر می‌گردد. در واقع سواد اطلاعاتی، یک قابلیت فردی برای اعضای هیات علمی محسوب می‌گردد. هدف غایی سواد اطلاعاتی، نه تنها توزیع، ترویج و تسهیم دانش است، بلکه در جریان تولید دانش و در مجموع به بهره‌وری سیستم آموزش عالی نیز کمک می‌کند. در نهایت سواد اطلاعاتی یک ضرورت برای اعضای هیات علمی می‌باشد و نقش بسزایی در توانایی کسب نیازهای اطلاعاتی و به کار بردن آن‌ها برای ایجاد و خلق ایده یا تولید و تسهیم دانش دارد (۶). سواد اطلاعاتی بالا مسلماً موجب تولید بیشتر علم می‌شود و سطح علمی دانشگاه را ارتقا می‌دهد و این مهارت به ویژه در اعضای هیات علمی دانشگاه بسیار اهمیت دارد زیرا توسعه دهنده و به وجود آورنده علم و دانش هستند (۴).

با توجه به عصری که دانش عامل تعیین‌کننده قدرت و ثروت جامعه است، مدیریت دانش به مهم‌ترین وظیفه جوامع و سازمان‌های درون آن‌ها تبدیل شده است، مخصوصاً سازمان‌هایی که به طور مؤثر برای اصلاح و بهبود فعالیت‌ها و عملکرد خود تلاش می‌کنند. اشتراک دانش که از آن تحت عنوان تسهیم دانش نیز یاد می‌شود، بخش اساسی مدیریت دانش کارآمد است. تسهیم دانش ارائه اطلاعات و دانش به منظور کمک و همکاری با دیگران برای حل مشکلات، ایجاد اندیشه‌های جدید و یا اجرای سیاست‌ها و روش‌های جدید است (۸).

تحقق مدیریت دانش، تسهیم و مستندسازی از ضروریات اساسی جامعه دانش محور کنونی است. دانش که محصول اصلی دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی است. نه تنها به شکل عینی بلکه به صورت دانش فردی و ضمنی نیز وجود دارد. دانش قبل از بهره‌برداری در سطوح مختلف باید ابتدا در درون سازمان به اشتراک گذاشته شود. یکی از بخش‌هایی که اجرای تسهیم دانش در آن بسیار حائز اهمیت است، آموزش عالی است. آموزش عالی، محور توسعه در جوامع مختلف و کانون اصلی تربیت نیروی انسانی متخصص و آموزش دیده در هر جامعه‌ای محسوب می‌شود. دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی از جمله سازمان‌هایی هستند که مبحث مدیریت دانش و نحوه تسهیم دانش در آن‌ها به دلایل مختلف از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. نقش فزاینده وجود سه گروه با ویژگی‌های متفاوت (دانشجویان، اساتید و کارکنان) مبحث تسهیم دانش و مدیریت دانش در این سازمان‌ها برخی از علل این اهمیت به شمار می‌روند. علاوه بر این از آنجا که حیات آموزش و پژوهش به یکدیگر گره خورده است و پژوهش برای رونق خود به تغذیه علمی دانشگاه و دانشگاه نیز برای تجربه فرمول‌هایش به پژوهش نیاز دارد، بنابراین تعامل و به اشتراک‌گذاری دانش میان اعضای هیئت علمی شاغل در این مراکز انکارناپذیر است (۹).

اهمیت خلاقیت و نوآوری در موفقیت‌های سازمان‌ها تنها منحصر به بخش‌های تولیدی کشور نیست، بلکه این مساله در بخش‌های خدماتی از جمله دانشگاه‌ها، که پرورش‌دهنده منابع انسانی آینده هستند، صادق بوده و اهمیت بیشتری دارد. نوآوری واحدهای آموزشی برای کشور ایران شرط حیات است، زیرا شتاب رشد و تکنولوژی و دانش و فاصله عمیقی که جهان پیشرفته صنعتی هر لحظه با واقعیت‌های کنونی این کشورها پیدا می‌کند. از آنجا که آموزش عالی نقش موثری در توسعه منابع انسانی دارد، این نقش غیرقابل انکار است (۱۰). همچنین رفتار نوآورانه اعضای هیات علمی پیش شرط لازم برای اثربخشی آموزشی و پژوهشی آن‌ها می‌باشد و به اعضا کمک می‌کند به طور موثر در کلاس درس و کارهای پژوهشی اثربخشی بالاتری داشته باشند. با توجه به اهمیت توسعه ورزش از طریق علم مدیریت در سطح کل کشور این پژوهش بر آن است تا برای اولین بار در سطح کل کشور، با سنجش و مقایسه جنبه‌های مختلف سواد اطلاعاتی، تسهیم دانش و رفتار نوآورانه تمامی اعضای هیات علمی مدیریت ورزشی ایران مشغول به تدریس در دانشگاه‌های دولتی و آزاد بپردازد.

در همین راستا دانشگاه‌های جدید با تحولات و تهدیدهای گسترده بین‌المللی روبرو هستند؛ از این رو تضمین و تداوم حیات و بقای آنها در گرو یافتن راه‌حل‌ها و روش‌های جدید مقابله با مشکلات است. این امر به نوآوری ابداع، خلق محصولات، فرآیندها و روش‌های جدید بستگی زیادی دارد. رفتار نوآورانه به فرآیند به کارگیری ایده‌های جدید حل مسأله در عمل و در نتیجه ارتقاء یک محصول، خدمات یا فرآیند اشاره دارد و این امر اساسی در بلندمدت روی عملکرد دانشگاه‌ها تأثیر خواهد داشت. از آنجا که آموزش عالی اصلی‌ترین عامل پیشرفت در یک جامعه است. رفتار نوآورانه اعضای هیات علمی می‌تواند حیاتی باشد (۱۱). آموزش و تربیت نیروی متخصص در زمینه ورزش، تولید و توسعه علوم ورزشی در کشور بر عهده اعضای هیات علمی تربیت بدنی و علوم ورزشی دانشگاه‌ها می‌باشد. بدیهی است رفتار نوآورانه این افراد زمینه‌های رشد بیشتر علوم ورزشی مخصوص مدیریت ورزشی را فراهم خواهد ساخت. بنابراین برای پژوهشگر این سوال

جدول ۲. واریانس مستخرج از سازه‌ها و همبستگی بین آن‌ها

متغیرها	سواد اطلاعاتی	رفتار نوآورانه	تسهیم دانش
سواد اطلاعاتی	۰/۷۵۵		
رفتار نوآورانه	۰/۷۶۶	۰/۸۹۰	
تسهیم دانش	۰/۷۳۲	۰/۷۸۱	۰/۷۳۷

یکی از شاخص‌های دیگری که درروایی واگرا یا افتراقی مدل قابل بررسی است، نسبت HTMT است، که در جدول ۳ آورده شده است. این نسبت در منابع مختلف زیر ۱ (بعضی منابع زیر ۰/۹۰ و حتی ۰/۸۵ هم گفته شده است). بنابراین روایی واگرا مدل مورد تایید است.

جدول ۳. نسبت HTMT

متغیرها	سواد اطلاعاتی	رفتار نوآورانه	تسهیم دانش
سواد اطلاعاتی			
رفتار نوآورانه	۰/۸۵۸		
تسهیم دانش	۰/۸۹۱	۰/۹۲۰	

در مجموع و بر اساس شاخص‌های برازش مدل که در جدول ۴ آورده شده است می‌توان گفت که برازش مدل در حد قابل قبول است.

جدول ۴. نتایج بررسی شاخص اعتبار اشتراک سازه‌های پژوهش

شاخص‌های برازش مدل	SRMR	d_ULS	d_G	Chi-Square	NFI
مقادیر بدست آمده	۰/۰۷۷	۷/۳۰۳	۱/۶۱۳	۲۷۳۳/۱۲۸	۰/۷۲۶
ملاک	۰/۰۸	زیر ۰/۹۵	زیر ۰/۹۵	---	بالای ۰/۹۰

جدول ۵ نتایج پژوهش را نشان می‌دهد. نتایج نشان داد که اثر سواد اطلاعاتی بر رفتار نوآورانه ($T\text{-Value}=5/454$ و $\beta=0/368$) مثبت و معنادار است. اثر سواد اطلاعاتی بر تسهیم دانش ($T\text{-Value}=39/670$ و $\beta=0/782$) مثبت و معنادار است. اثر تسهیم دانش بر رفتار نوآورانه ($T\text{-Value}=6/185$) و $\beta=0/429$ مثبت و معنادار است.

جدول ۵. اثر متغیر مستقل بر وابسته

متغیرها	مقادیر
سواد اطلاعاتی بر رفتار نوآورانه	β ۰/۳۶۸
	t ۵/۴۵۴
سواد اطلاعاتی بر تسهیم دانش	β ۰/۷۸۲
	t ۳۹/۶۷۰
تسهیم دانش بر رفتار نوآورانه	β ۰/۴۲۹
	t ۶/۱۸۵

جدول ۶ نشان داد، متغیر میانجی تسهیم دانش نقش میانجی‌گری معناداری در رابطه علی سواد اطلاعاتی با رفتار نوآورانه ($T\text{-Value}=0/336$ و β) دارد.

جدول ۶. اثرات غیرمستقیم متغیرها

متغیر اثرگذار	متغیر میانجی	متغیر وابسته	میزان اثر غیر مستقیم	SD	T-Value
سواد اطلاعاتی	تسهیم دانش	رفتار نوآورانه	۰/۳۳۶	۶/۰۴۷	۰/۰۰۱

پیش می‌آید که آیا سواد اطلاعاتی بر رفتار نوآورانه با میانجی‌گری تسهیم دانش اعضای هیات علمی مدیریت ورزشی ایران نقش دارد؟

مواد و روش‌ها

پژوهش حاضر توصیفی از نوع همبستگی، براساس زمان حال‌نگر، از نظر هدف کاربردی و به لحاظ جمع‌آوری اطلاعات میدانی بود. جامعه آماری شامل همه اعضای هیات علمی مدیریت ورزشی ایران در دانشگاه‌های دولتی، آزاد اسلامی و پیام نور بودند و تعداد آن‌ها با توجه به آمار رسمی سازمان مرکزی دانشگاه آزاد اسلامی کل کشور ۱۶۹ نفر و با توجه به آمار رسمی سایت اعضای هیات علمی دانشگاه دولتی ۱۲۷ نفر و دانشگاه پیام نور ۱۴ نفر که جمعاً ۳۱۰ نفر شدند و نمونه آماری به روش کل‌شمار انتخاب شد. از پرسشنامه‌های سواد اطلاعاتی (بن‌فیری، ۱۴۰۴)، تسهیم دانش (یو، هائو، دونگ و کهلیفا، ۲۰۱۳) و رفتار نوآورانه (جانسن، ۲۰۰۰) برای اندازه‌گیری متغیرهای پژوهش استفاده گردید (۱۴-۱۲). همچنین برای بررسی روایی از روایی واگرا و همگرا و برای بررسی پایایی از آلفای کرونباخ و ترکیبی استفاده شد. به منظور تجزیه و تحلیل داده‌های گردآوری شده در دو بخش انجام گردید. در بخش اول از آمار توصیفی برای طبقه‌بندی نمرات خام، توزیع فراوانی و درصد فراوانی، محاسبه شاخص‌های نظیر میانگین و انحراف معیار استفاده گردید. در بخش دوم، آمار استنباطی برای برازش مدل مفهومی پژوهش از مدل‌یابی معادلات ساختاری استفاده شد. از اطلاعات جمع‌آوری شده با استفاده نرم‌افزارهای SPSS و Smart PLS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

نتایج

یافته‌های توصیفی نشان داد که ۶۸/۷ درصد از نمونه پژوهش را مردان و حدود ۳۱/۳ درصد هم زنان تشکیل دادند. همچنین درصدهای مربوط به استادیار و دانشیار و استاد به ترتیب برابر با ۱۷/۱، ۴۳/۹ و ۳۹ بود و درصدهای مربوط به طبقات سن ۳۰ سال و کمتر، ۳۱ تا ۴۰ سال، ۴۱ تا ۵۰ سال، ۵۱ سال و بالاتر به ترتیب برابر با ۷/۱، ۲۶/۸، ۵۱/۶ و ۱۴/۵ بودند. فورنل و لارکر (۱۹۸۱) ملاک واریانس مستخرج از سازه‌ها را ۰/۵۰ در نظر می‌گیرند (۱۵). با این ملاک مشخص می‌شود که واریانس مستخرج از سازه‌ها قابل قبول است. همچنین پایایی ترکیبی و ضریب آلفای کرونباخ با توجه به ملاک ۰/۷۰ قابل قبول می‌باشند. در نتیجه روایی همگرایی و پایایی مدل قابل قبول است و در جدول ۱ آورده شده است.

جدول ۱. واریانس مستخرج از سازه‌ها و پایایی آن‌ها

متغیرها	واریانس مستخرج از سازه‌ها	پایایی ترکیبی	ضریب آلفای کرونباخ
سواد اطلاعاتی	۰/۵۷۱	۰/۹۳	۰/۹۲
رفتار نوآورانه	۰/۷۹۳	۰/۹۲	۰/۸۷
تسهیم دانش	۰/۵۴۳	۰/۸۷	۰/۸۲

در جدول ۲ نشان می‌دهد، که اگر جذر واریانس مستخرج از هر سازه از مقدار رابطه هر سازه با سازه دیگر بیشتر باشد، روایی واگرایی مدل مورد تایید است.

جدول ۷. تحلیل ماتریس اهمیت - عملکردی

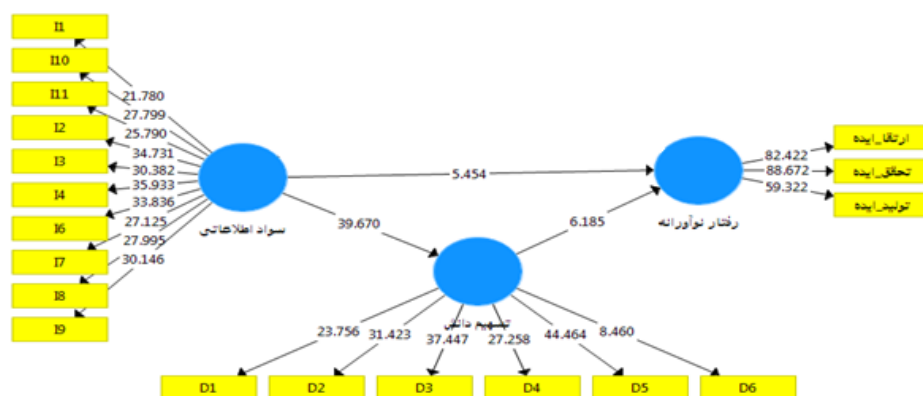
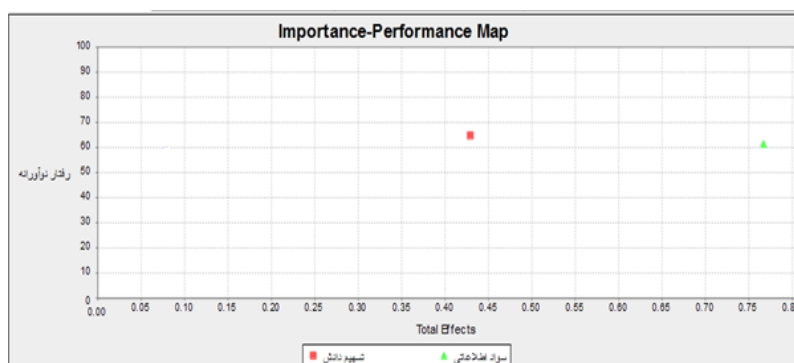
متغیرها	اهمیت (در دامنه ± 1)	عملکرد (در دامنه صفر تا ۱۰۰)
سواد اطلاعاتی	۰/۷۶۷	۶۱/۵۰۳
تسهیم دانش	۰/۴۲۹	۶۴/۷۲۲

با توجه به جدول ۷ و شکل ۳، از منظر اهمیت، سواد اطلاعاتی با مقدار ۰/۷۶۷ در رتبه اول؛ تسهیم دانش با مقدار ۰/۴۲۹ در رتبه دوم قرار دارند. همچنین از منظر عملکرد، تسهیم دانش با مقدار ۶۴/۷۲۲ در رتبه اول، سواد اطلاعاتی با مقدار ۶۱/۵۰۳ در رتبه دوم قرار دارند.

شکل ۱ و ۲ ضرایب مسیر و مقادیر t در مدل نهایی را نشان می‌دهد. تحلیل ماتریس اهمیت - عملکردی، اثرات کل مدل ساختاری "اثرات مستقیم و غیر مستقیم" (اهمیت) و مقادیر متوسط متغیرهای مکنون (عملکرد) را مقابله می‌دهد تا حوزه‌های پراهمیت برای بهبود فعالیت‌های مدیریتی (یا تمرکز خاصی از مدل) را مشخص می‌کند. در مدل بررسی شده، سازه هدف مشارکت ورزشی است و اهمیت و عملکرد متغیر رسانه‌های جمعی و کیفیت زندگی در مورد آن بررسی می‌شود، که در جدول ۷ آورده شده است.



شکل ۱. ضرایب مسیر در مدل نهایی پژوهش

شکل ۲. مقادیر t در مدل نهایی پژوهش

شکل ۳. تحلیل ماتریس اهمیت - عملکردی

بحث

امروزه بسیاری از کشورها و مجامع علمی، دانش را عامل مهم توسعه می‌دانند و بر آن تاکید می‌کنند. در تحولات چند دهه اخیر، به ویژه در کشورهای که توانسته‌اند از حلقه کشورهای در حال توسعه به کشورهای توسعه یافته وارد شوند یا در مرحله انتقال قرار دارند، توجه به تولید دانش و گردش آن و بهره‌برداری از آن به صورت جدی در خدمت اهداف توسعه در نظر گرفته شده است (۵). همچنین ترویج سواد اطلاعاتی، یک راهکار تربیتی است که می‌تواند به طور مؤثر، با نگرش قالبی و کلیشه‌ای افراد مبارزه کند، به طوری که آن‌ها را در حل مسائل و مشکلات، تصمیم‌گیری‌ها و نوآوری یاری نماید (۱۶). بر این اساس می‌توان به مکانیزمی اشاره کرد که از راه آن ثروت دانشگاه‌ها از طریق تسهیم دانش گرایش اعضای هیات علمی نسبت به خلق دانش جدید و ارائه ایده‌های نو را تحت تأثیر قرار دهد. بنابراین هدف پژوهش حاضر نقش سواد اطلاعاتی بر رفتار نوآورانه با میانجی‌گری تسهیم دانش اعضای هیات علمی مدیریت ورزشی ایران می‌باشد.

نتایج پژوهش نشان داد که اثر سواد اطلاعاتی بر رفتار نوآورانه مثبت و معنادار است. نتایج پژوهش حاضر با بعضی از نتایج پژوهش حسن یزدی و همکاران (۱۴۰۱) نتایج پژوهش آن‌ها نشان داد سواد اطلاعاتی کارمندان پیش‌بینی‌کننده مناسبی برای رفتار نوآورانه کارمندان است (۱۷) و زرودی (۱۴۰۱) به این نتیجه رسید که مهارت‌های سواد اطلاعاتی از یادگیری رفتار کاری نوآورانه پشتیبانی می‌کند و منابع اطلاعاتی متنوعی از کارمندان حمایت می‌کنند، زیرا یاد می‌گیرند نوآورانه رفتار کنند (۱۸). همچنین رسائی و همکاران (۱۴۰۰) نتایج به دست آمده آنان حاکی از این بود سواد اطلاعاتی و دانش ضمنی با رفتارهای نوآورانه رابطه مثبت و معناداری دارد (۱۹) و بهرامی و جعفری هرندي (۱۳۹۹) به این نتیجه رسیدند که دانشجویان برخوردار از سواد اطلاعاتی دارای قوه درک و قابلیت پرورش ایده‌های جدید بوده و نقش مؤثری در تولید دانش، انتقال و بهره‌برداری از آن را داشته و نقش مؤثری در توسعه قابلیت‌ها و فعالیت‌های کارآفرینی جهت اهداف توسعه جامعه و کشور خواهند داشت (۵).

همچنین گنگ (۲۰۲۳) به این نتیجه رسید که سواد اطلاعاتی و ابعاد آن از دانش اطلاعاتی و قابلیت اطلاعاتی تأثیر مثبت معناداری بر رفتار تدریس نوآورانه دارد (۲۰). بنابراین، کالج‌ها و دانشگاه‌ها باید بر ارتقای سطح سواد اطلاعاتی معلمان و خودکارآمدی خلاقانه معلمان، ایجاد فضای عالی برای نوآوری و تشویق معلمان کالج‌ها به اجرای فعال شیوه تدریس نوآورانه خود در مرحله جدید اطلاع‌رسانی آموزشی تمرکز کنند و لین، گاو و فنگ (۲۰۲۳) به این نتیجه رسیدند که سواد اطلاعاتی بالاتر منجر به رفتار نوآورانه بالاتر می‌شود (۲۱). همچنین سان، لیو، رازمریتا، خو و چی (۲۰۲۲) به این نتیجه رسیدند که سواد اطلاعاتی فارغ‌التحصیلان تحصیلات تکمیلی نقش مهمی بر عملکرد نوآوری آن‌ها ایفا می‌کند (۲۲) و هوانگ و یی (۲۰۲۲) به این نتیجه رسیدند که سواد اطلاعاتی تأثیر مثبت معناداری بر رفتار نوآورانه دارند (۲۳). بنابراین شرکت‌ها باید به آموزش و راهنمایی کارکنان از جنبه‌های مختلف سواد اطلاعاتی اهمیت دهند تا رفتار نوآورانه کارکنان را به‌طور مؤثرتری تحریک کنند و عملکرد نوآوری شرکت‌ها را به‌طور کلی بهبود بخشند. همچنین مدیلتون و هال (۲۰۲۱) به این نتیجه رسیدند که به طور

قابل توجهی سواد اطلاعاتی در محل کار پلی بین عوامل تعیین‌کننده توسعه رفتار نوآورانه و یادگیری در محل کار ایجاد می‌کند (۲۴)، همخوان می‌باشد. در تفسیر این نتیجه می‌توان گفت سواد اطلاعاتی، توانایی شناسایی، دسترسی، ارزیابی و استفاده مؤثر از اطلاعات است. این مهارت به عنوان زیربنای تفکر خلاق و نوآورانه عمل می‌کند و افراد را قادر می‌سازد تا با استفاده از اطلاعات موجود، ایده‌های جدید تولید کنند و مشکلات را به روش‌های نوآورانه حل کنند. به عبارت دیگر، سواد اطلاعاتی به افراد کمک می‌کند تا اطلاعات را به درستی درک و تحلیل کنند، سپس از آن برای ایجاد نوآوری استفاده کنند. سواد اطلاعاتی اعضای هیات علمی یک مهارت ضروری برای نوآوری در دانشگاه‌ها است. افرادی که سواد اطلاعاتی بالایی دارند، می‌توانند اطلاعات را به طور مؤثر جمع‌آوری، ارزیابی و استفاده کنند و از این طریق، ایده‌های نوآورانه تولید کنند و نوآوری‌های خود را به درستی اجرا کنند. در دنیای امروز، که اطلاعات نقش کلیدی در توسعه و پیشرفت دارد، سواد اطلاعاتی به عنوان یک مزیت رقابتی برای افراد و سازمان‌ها عمل می‌کند. لذا پیشنهاد می‌شود که اعضای هیات علمی با کمک سواد اطلاعاتی می‌توانند تکنیک‌های خاصی به کار گیرند تا محیط خود را بهتر درک کنند و به عنوان فرصتی برای ایجاد تغییر می‌توانند گام‌های اولیه و مقدماتی رفتار نوآورانه شروع کنند و منجر به تقویت نوآوری در دانشگاه‌ها شوند.

نتایج پژوهش نشان داد که اثر سواد اطلاعاتی بر تسهیم دانش مثبت و معنادار است. نتایج پژوهش حاضر با بعضی از نتایج پژوهش نجف‌پور مقدم و همکاران (۱۴۰۲) به این نتیجه رسیدند که شاخص سواد اطلاعاتی به‌واسطه فناوری‌های اطلاعاتی بر فرایند تسهیم دانش کارکنان کتابخانه‌های عمومی تأثیری مثبت و معنادار دارد (۲۵) و همتی و دهقان منشادی (۱۴۰۰) به این نتیجه رسیدند که مدیریت دانش توسط سواد رسانه ای و سواد اطلاعاتی پیش‌بینی می‌شود (۲۶).

همچنین بهرامی و جعفری هرندي (۱۳۹۹) به این نتیجه رسیدند که بین سواد اطلاعاتی و تسهیم دانش رابطه معناداری وجود دارد (۵) و فرخ، شاه طالبی (۱۳۹۷) به این نتیجه رسیدند که سواد اطلاعاتی با رفتار تسهیم دانش رابطه معناداری وجود داشت. همچنین دانش‌آموزانی که سواد اطلاعاتی بیشتری داشتند دانش خود را به اشتراک می‌گذاشتند (۲۷). همچنین سینگ (۲۰۱۹) به این نتیجه رسید که سواد اطلاعاتی بر تسهیم دانش نقش دارد (۲۸) و لیث و یربری (۲۰۱۵) به این نتیجه رسیدند که سواد اطلاعاتی بر واکنش احساسات فرد و اشتراک دانش تأثیر می‌گذاشت (۲۹) همچنین کونن و شاگ چین (۲۰۱۲) به این نتیجه رسیدند که بستر اشتراک دانش فردی بر اساس وبلاگ برای آموزش سواد اطلاعاتی آنلاین تسهیم دانش تأثیر دارد (۳۰)، همخوان می‌باشد.

در تفسیر این نتیجه می‌توان گفت سواد اطلاعاتی و تسهیم دانش دو مقوله مرتبط و مکمل یکدیگر هستند. سواد اطلاعاتی به معنای توانایی تشخیص، ارزیابی و استفاده مؤثر از اطلاعات است، در حالی که تسهیم دانش به معنای به اشتراک گذاشتن و انتقال دانش و اطلاعات بین افراد و سازمان‌ها است. به عبارت دیگر، سواد اطلاعاتی پایه و اساس تسهیم دانش است، زیرا بدون داشتن توانایی لازم برای یافتن، ارزیابی و استفاده از اطلاعات، امکان به اشتراک گذاشتن مؤثر آنها وجود ندارد. سواد اطلاعاتی به عنوان یک پیش‌نیاز برای تسهیم دانش عمل می‌کند. به این

نوآوری آن‌ها ایفا می‌کند (۲۲) و نجف‌پور مقدم و همکاران (۱۴۰۲) به این نتیجه رسیدند که شاخص سواد اطلاعاتی به‌واسطه فناوری‌های اطلاعاتی بر فرایند تسهیم دانش تأثیری مثبت و معنادار دارد (۲۵).

همچنین سینگ (۲۰۱۹) به این نتیجه رسید که سواد اطلاعاتی بر تسهیم دانش نقش دارد (۲۸) و ریحانی و همکاران (۱۴۰۱) به این نتیجه رسیدند که اشتراک دانش با رفتار کاری نوآورانه کارکنان ارتباط دارد (۳۱). همچنین کیمیسایک (۲۰۲۰) به این نتیجه رسید که تسهیم دانش با رفتار نوآورانه ارتباط دارند (۳۴)، همخوان می‌باشد.

در تفسیر این نتیجه می‌توان گفت آموزش و تربیت نیروی متخصص در زمینه ورزش، تولید و توسعه علوم ورزشی در کشور بر عهده اعضای هیات علمی تربیت بدنی و علوم ورزشی دانشگاه‌ها می‌باشد. بدیهی است رفتار نوآورانه این افراد زمینه‌های رشد بیشتر علوم ورزشی مخصوص مدیریت ورزشی را فراهم خواهد ساخت. بنابراین با اتکا به دانش که جز اساسی‌ترین عنصر نوآوری است و تسهیم دانش سازوکاری با ارزش و تأثیر گذار بر رفتار نوآورانه در کار می‌باشد. همچنین سواد اطلاعاتی نقش بسزایی در توانایی کسب نیازهای اطلاعاتی و به کار بردن آن‌ها برای ایجاد و خلق ایده یا تولید و تسهیم دانش دارد.

نتیجه‌گیری

در نهایت رفتار نوآورانه اعضای هیات علمی می‌تواند پیش شرط سواد اطلاعاتی و تسهیم دانش باشد. همچنین رفتار نوآورانه می‌تواند کمک کند به اعضای هیات علمی تا به طور موثر در کلاس درس و کارهای پژوهشی اثربخشی بالاتری داشته باشند. لذا پیشنهاد می‌شود که مدیران دانشگاه‌ها به وضعیت تسهیم دانش اعضای هیات علمی توجه بیشتری نمایند تا با کمک سواد اطلاعاتی به رفتار نوآورانه اعضای هیات علمی برای نیل به اهداف دانشگاه‌های کشور پرداخته شود.

تقدیر و تشکر

از همه اعضای هیات علمی مدیریت ورزشی ایران که وقت خود را برای تکمیل پرسشنامه در اختیار پژوهشگران قرار دادند، تشکر ویژه داریم.

تعارض منافع

نویسندگان اعلام می‌کنند هیچ تعارض منافی وجود ندارد.

منابع

1. Alipour Darvishi Z. Presenting a model of factors affecting knowledge sharing in educational departments of Islamic Azad University. Inf Technol Manag 2012;4:116-91. [In Persian]
2. Edwards D, Cheng M, Wong IA, Zhang J, Wu Q. Ambassadors of knowledge sharing: Co-produced travel information through tourist-local social media exchange. Int J Contemp Hosp Manag 2017;29:690-708.
3. Radaelli G, Lettieri E, Mura M, Spiller N. Knowledge sharing and innovative work behaviour in healthcare: A micro-level investigation of direct and indirect effects. Creat Innov Manag 2014;23:400-14.

معنی که اگر فردی از سواد اطلاعاتی کافی برخوردار نباشد، نمی‌تواند به طور مؤثر دانش خود را به دیگران منتقل کند. برای مثال، فردی که نمی‌تواند منابع معتبر را تشخیص دهد، ممکن است اطلاعات نادرست یا گمراه‌کننده را به اشتراک بگذارد و این امر می‌تواند منجر به پیامدهای منفی شود. بنابراین، برای تسهیل تسهیم دانش مؤثر، لازم است که اعضای هیات علمی از سواد اطلاعاتی بالایی برخوردار باشند و دانشگاه‌ها نیز باید بستری را فراهم کنند که در آن تسهیم دانش به راحتی انجام شود. لذا پیشنهاد می‌شود که نحوه به کارگیری ارتقای سواد اطلاعاتی و ابزارهای تسهیم دانش و اهمیت آن برای ارتقای رتبه اعضای هیات علمی مورد توجه قرار گیرد. همچنین بودجه مشخص در حوزه معاونت پژوهشی دانشگاه برای امر آموزش اعضای هیات علمی در جهت ارتقای سواد اطلاعاتی و تسهیم دانش تخصیص دهند.

نتایج پژوهش نشان داد که اثر تسهیم دانش بر رفتار نوآورانه مثبت و معنادار است. نتایج پژوهش حاضر با بعضی از نتایج پژوهش ریحانی و همکاران (۱۴۰۱) به این نتیجه رسیدند که اشتراک دانش با رفتار کاری نوآورانه کارکنان ارتباط دارد (۳۱) و بیرانوند و همکاران (۱۳۹۹) به این نتیجه رسیدند که تسهیم دانش نیز به صورت مستقیم و مثبت بر رفتار نوآورانه تأثیر دارد (۳۲).

همچنین صالحی و دانایی فرد (۱۳۹۴) به این نتیجه رسیدند که تسهیم دانش بر رفتار نوآورانه کارکنان تأثیر می‌گذارد (۳۳) و کیمیسایک (۲۰۲۰) به این نتیجه رسید که تسهیم دانش با رفتار نوآورانه ارتباط دارند (۳۴). همچنین بیان، جین و لی (۲۰۱۹) به این نتیجه رسیدند که جمع‌گرایی به طور مثبت رابطه بین اشتراک دانش رفتارمحور و رفتار نوآورانه را تعدیل می‌کند (۳۵) و یو و همکاران (۲۰۱۳) به این نتیجه رسیدند که ارتباط مثبت بین اشتراک دانش و رفتار نوآورانه وجود دارد (۱۳)، همخوان می‌باشد.

در تفسیر این نتیجه می‌توان گفت تسهیم دانش و رفتار نوآورانه دو مفهوم مرتبط و در عین حال متمایز هستند. تسهیم دانش به اشتراک‌گذاری اطلاعات، تجربیات و دانش بین افراد و گروه‌ها اشاره دارد، در حالی که رفتار نوآورانه به فعالیت‌ها و اقداماتی اطلاق می‌شود که منجر به ایجاد ایده‌ها، محصولات، فرآیندها یا روش‌های جدید و بهبود یافته می‌شود. به عبارت دیگر، تسهیم دانش می‌تواند به عنوان یک عامل تسهیل‌کننده برای رفتار نوآورانه عمل کند. لذا پیشنهاد می‌شود که جلسات مختلفی از جمله جلسات حل مسئله، تکاپوی نوآوری جلسات طوفان مغزی در طی سال در دانشگاه‌ها تشکیل دهند و اعضای هیات علمی از طریق تسهیم دانش و نوآوری خود مسائل را حل کرده و به چالش‌های دانشگاه پاسخ دهند.

نتایج دیگر پژوهش نشان داد که متغیر میانجی تسهیم دانش نقش میانجی‌گری معناداری در رابطه علی سواد اطلاعاتی با رفتار نوآورانه دارد. نتایج پژوهش حاضر با بعضی از نتایج پژوهش حسن یزدی و همکاران (۱۴۰۱) نتایج پژوهش آن‌ها نشان داد سواد اطلاعاتی پیش‌بینی‌کننده مناسبی برای رفتار نوآورانه است (۱۷) و گنگ (۲۰۲۳) به این نتیجه رسید که سواد اطلاعاتی تأثیر مثبت معناداری بر رفتار نوآورانه دارد (۲۰). همچنین سان و همکاران (۲۰۲۲) به این نتیجه رسیدند که سواد اطلاعاتی فارغ‌التحصیلان تحصیلات تکمیلی نقش مهمی بر عملکرد

4. Sajedi M, Esfandiari Moghadam A. Information literacy index of doctoral students and faculty members of the research institute of the seminary and Qom University. *Inf Syst Serv* 2012;5:93-104. [In Persian]
5. Bahrami S, Jafari Harandi R. Information literacy, knowledge sharing and entrepreneurial capabilities of Qom University students. *Inf Manage Sci Technol* 2019;6:17-36. [In Persian]
6. Kharavi A, Arasteh H, Jafari P. The effect of information literacy of faculty members on academic organizational agility. *Inf Commun Technol Educ Sci* 2017;1:43-65. [In Persian]
7. Goldasteh A, Homayoun Aria Sh, Maghsoudi B. Structural modeling of factors affecting knowledge sharing among faculty members. *Organ Knowl Manag* 2022;18:37-67. [In Persian]
8. Zimmermann A, Oshri I, Lioliou E, Gerbasi A. Sourcing in or out: implications for social capital and knowledge sharing. *J Strateg Inf Syst* 2018;27:82-100.
9. Fattahian S, Makizadeh F, Hazeri A. An approach based on knowledge sharing and analysis of factors related to it among faculty members of Yazd University. *Knowl Retr Semant Syst* 2022;9:119-37. [In Persian]
10. Sabet Maharloui A, Davoudi A, Hashemi A, Eftekhari A, Rokni E. Presenting a causal model to investigate variables related to innovative behavior of faculty members of Shiraz University of Medical Sciences. *J Educ Dev Med Sci* 2014;8:1-11. [In Persian]
11. Yadegari R, Abbasi E, Ashrafi M, Azma F. The effect of entrepreneurial characteristics of managers on innovative behavior through the study of critical thinking in knowledge-based companies (case study: growth centers of technological units of Islamic Azad University). *Innov Creat Humanit* 2019;9:53-76. [In Persian]
12. Ben-Firi N. The effect of information literacy on innovative behavior with the mediating role of critical thinking and knowledge sharing among Iranian sports management faculty members [PhD thesis]. Karaj: Islamic Azad University; 2025. [In Persian]
13. Yu Y, Hao JX, Dong XY, Khalifa M. A multilevel model for effects of social capital and knowledge sharing in knowledge-intensive work teams. *Int J Inf Manage* 2013;33:780-90.
14. Janssen O. Job demands, perceptions of effort-reward fairness and innovative work behaviour. *J Occup Organ Psychol* 2000;73:287-302.
15. Fornell C, Larcker DF. Evaluating structural equation models with unobservable variables and measurement error. *J Mark Res* 1981;18:39-50.
16. Mohammadi Z, Bigdali Z, Shahni-Yilagh M. Design and testing of a causal relationship model of information literacy and critical thinking mediated by academic self-efficacy of postgraduate students of Shahid Chamran University of Ahvaz. *J Libr Inf Sci* 2019;9:140-61. [In Persian]
17. Hassan Yazdi N, Entezari A, Dashti L, Afshari M. Investigating the role of information literacy and its components on the innovative behavior of secondary school teachers in Yazd city. *Proceedings of the 9th International Conference on Management, Accounting and Economic Development*; 2022. [In Persian]
18. Zarroudi M. Interaction between people, information and innovation: information literacy as a foundation for innovative work behavior—a case study in education. *Proceedings of the 7th National Conference on New Approaches in Education and Research*; 2014; Mahmoudabad. [In Persian]
19. Rasaie Y, Esmaeili E, Abbasian S. Investigating the relationship between information literacy and tacit knowledge with innovative behaviors in teaching in virtual space of elementary school teachers. *Proceedings of the 9th Scientific Research Conference on Educational Sciences and Psychology, Social and Cultural Harms of Iran*; 2021; Tehran. [In Persian]
20. Gong L. How can college teachers' information literacy empower their innovative teaching behaviors under the background of informatization?. *PLoS One* 2023;18:e0294593.
21. Lin T, Gao Y, Feng X. Relationship between information literacy and innovative behavior of emergency specialist nurses: a cross-sectional study in southwest China. *Int Emerg Nurs* 2023;71:101356.
22. Sun C, Liu JA, Razmerita L, Xu Y, Qi J. Higher education to support sustainable development: the influence of information literacy and online learning process on Chinese postgraduates' innovation performance. *Sustainability* 2022;14:7789.
23. Huang Y, Ye L. Study on the influence of employees' information literacy on innovative behavior. *J Mod Learn Dev* 2022;7:395-410.
24. Middleton L, Hall H. Workplace information literacy: a bridge to the development of innovative work behaviour. *J Doc* 2021;77:1343-63.
25. Najafpour Moghadam P, Beiranvand A, Zarei S. The role of information literacy and information communication technologies in knowledge sharing among public library librarians. *Inf Public Libr Res* 2013;29:108-25. [In Persian]
26. Hemmati H, Dehghan-Manshad M. Predicting media literacy and information literacy based on knowledge management among secondary school teachers in Yazd district one. *Teach Educ Lit* 2021;1:41-58. [In Persian]
27. Farrokh B, Shah Talebi B. The relationship between self-directed learning, self-efficacy, and information literacy with knowledge sharing behavior. *Res Curric Plann* 2018;2:148-61.
28. Singh R. Impact of intrinsic motivators on knowledge sharing in virtual environments: implications for workplace information literacy and collaborative practices. In: Kurbanoglu S, Boustany J, Špiranec S, Grassian E, Mizrachi D, Roy L, et al., editors. *Information literacy in the workplace*. Cham: Springer International Publishing; 2018. p. 211-20.
29. Leith D, Yerbury H. Organizational knowledge sharing, information literacy and sustainability: two case studies from local government. In: Kurbanoglu S, Boustany J, Špiranec S, Grassian E, Mizrachi D, Roy L, et al., editors. *Information literacy in the workplace*. Cham: Springer International Publishing; 2015. p. 13-21.
30. Qun Z, Xiaocheng Z. The design of individual knowledge sharing platform based on blog for online information literacy education. *Phys Procedia* 2012;33:1426-32.

31. Reyhani F, Hossein Gholizadeh R, Khodvian A. Investigating the status of knowledge sharing and its relationship with employees' innovative work behavior (research case: a manufacturing company). *Organ Knowl Manag* 2021;15:110-67. [In Persian]
32. Beiranvand A, Zarei S, Golshani M. The effect of organizational climate and knowledge sharing on employees' innovative behavior in knowledge-based companies. *Hum Inf Interact* 2019;7:15-29. [In Persian]
33. Salehi A, Danaeifard H. Investigating the role of knowledge sharing in the relationship between intellectual capital components and innovative behavior. *Hum Resour Manag Res* 2015;5:20-1. [In Persian]
34. Kmiecik R. Trust, knowledge sharing, and innovative work behavior: empirical evidence from Poland. *Eur J Innov Manag* 2021;24:1832-59.
35. Pian QY, Jin H, Li H. Linking knowledge sharing to innovative behavior: the moderating role of collectivism. *J Knowl Manag* 2019;23:1652-72.